

Một vài nhận xét về vấn đề thành lập và hoạt động của các hội “Ái Hữu”

ĐOÀN HỮU KHẢI
(Calgary, Canada)

Đoàn Hữu Khải

Sau nhiều năm định cư tại các vùng đất mới, đồng bào ta tại hải ngoại đã chứng kiến và rút tia được rất nhiều kinh nghiệm trong các vấn đề sinh hoạt cộng đồng.

Ngoài việc làm ăn sanh sống người Việt ta cũng đã quan tâm tới việc thiết lập và duy trì các Hội Ái Hữu, đặc biệt là các sinh hoạt thuộc phạm vi tôn giáo, văn hóa xã hội, chuyên môn v.v. hay của những người có những liên hệ về nghề nghiệp khi còn ở Việt Nam.

Kể từ năm 1985 cho tới nay tại Hoa Kỳ và Gia Nã Đại các hội và Liên Hội thi nhau ra đời, thành công thì hơi ít, thất bại thì chưa có kiểm kê chính xác nhưng “lai rai èo ợt” thì có hơi nhiều. Vì thế mà khi đề cập đến việc lập Hội những người gọi là có tinh thần trách nhiệm thường tỏ ra rất dè dặt và lo ngại. Lập ra một Hội cũng không khó mấy, duy trì một hội thì khó hơn nhiều,

nhưng hoạt động làm sao cho ngon lành, cho có kết quả để có thể kêu gọi được thế hệ trẻ (những người đã được thẩm nhuần rất nhiều văn hóa Tây phương, có khả năng suy luận rất thực tế và khoa học) trực tiếp tham gia nhập hội thì quả là một vấn đề nan giải.

Nội dung bài này trình bày hai quan niệm khác nhau của hai nhóm người về vấn đề lập hội và sinh hoạt của các Hội được mệnh danh là Hội Ái Hữu.

Đành rằng mục đích và tôn chỉ của mỗi hội đều có các điểm không giống nhau, tổ chức cũng khác nhau kể cả thành phần của các hội viên, nhưng dù sao thì tất cả các Hội Đoàn này đã đều có một mẫu số chung, đó là:

Về mục tiêu: Gây tình tương thân tương trợ, tạo điều kiện để các hội viên dễ dàng thông tin liên lạc với nhau và cùng nhau thực hiện một số công việc hầu đạt được các sách

lược đã đề ra.

Về tổ chức: Cơ cấu tổ chức của các hội thường có một mô thức tương tự, luôn luôn đặt trên nền tảng dân chủ nghĩa là các chức vụ then chốt hay các ban đều do các hội viên bầu ra theo thể thức phiếu kín. Thông thường thì cơ cấu lãnh đạo được chia thành 3 ban: Hội đồng quản trị có trách nhiệm về đường lối chính sách, ban chấp hành phục trách điều hành các công việc của hội, ban thanh kiểm hay kiểm soát thông qua các thủ tục tài chính, công bố các danh mục chi thu để cho vấn đề tiền bạc được phân minh.

Về hoạt động: Một phần lớn các hội Ái Hữu được lập ra là để sinh hoạt với nhau không đăng ký theo thủ tục pháp lý tại địa phương, không có tính cách sinh lời nên không khai thuế.

Không giống như các hội đoàn có đăng ký hoạt động theo luật lệ của địa phương

hay Tiểu bang, như các hội Người Việt, Cộng Đồng tôn giáo địa phương, các Hội đoàn về văn hóa xã hội v.v. các Hội đoàn theo loại này nhiều khi được trợ cấp của nhà nước để trang trải các chi phí về diều hành, được trả tiền để thực hiện các chương trình do hội đề ra nhưng phù hợp với đường lối của chính quyền. Ngân quỹ của hội Ái hữu phần lớn do sự đóng góp của hội viên do đó vấn đề tài lực luôn luôn yếu kém.

Không giống như các Xí nghiệp hay tổ hợp của các công ty mà trong đó Hội đồng quản trị là những người hùn vốn để kiếm lời, Ban Điều Hành là những người có lương bổng, có quyền hành đối với nhân viên cấp dưới; Ban quản trị cũng như ban Điều Hành của các hội Ái hữu chỉ là những người được bầu ra làm việc tự nguyện không thù lao, không có thực quyền, công việc làm ăn của những người này vẫn là chánh, việc hội chỉ là phụ, khi cần làm công chuyện gì thì phải kêu gọi sự đóng góp của các hội viên có khi phải huy động cả vợ con họ hàng thành ra không thể hoạt động trường kỳ được, công việc thực hiện thường không chu đáo bằng việc làm của những người có ăn lương. Khi làm việc thì cũng chẳng sợ ai mà cũng chẳng ai sợ mình thành ra hay tự chuyên, nếu một số người có điều kiện cùng nhau cộng tác làm việc theo kiểu "Team Work" thì cũng chỉ tồn tại được sau một thời gian ngắn.

Quan niệm của nhóm 1 còn được gọi nhóm "dè dặt" đã đưa vào các khó khăn nêu trên,

chủ trương không nên lập hội mà chỉ nên kết hợp thành các nhóm thân hữu khi mà hoàn cảnh địa lý cũng như cách làm ăn sinh sống của mỗi người xét ra thuận tiện cho việc thông tin liên lạc và sanh hoạt chung với nhau.

Về mục đích: Nhóm 1 không đưa ra các mục tiêu quá lý tưởng quá to lớn để rồi không thực hiện được mà chỉ đưa ra các chương trình ngắn hạn khi thấy khả năng của nhóm có thể làm được.

Về tổ chức: Nhóm 1 không muốn đặt ra các cơ quan, các chức vụ mà danh xưng có tánh cách phô trương hoặc đao to búa lớn vì cho rằng đó chỉ là hữu danh vô thực, nhóm 1 chỉ đặt ra các ban phụ trách các công việc rõ rệt, cũng có bầu cử ứng cử nhưng việc làm của những phụ trách lại có tách cách luân phiên ai cũng phải làm 1 hay nhiều lần, những người rành việc giúp đỡ người chưa có kinh nghiệm.

Về hoạt động: Nhóm 1 chủ trương nếu không làm được thì đừng nêu ra, nhưng một khi đã nêu ra rồi thì phải cùng nhau thực hiện và hoàn tất lo chu đáo, không đặt ra các chương trình thiếu thực tế, quá to lớn rồi để cho người khác làm.

Để ý thức rõ rệt được chủ trương của nhóm 1 chúng tôi xin phép được nhắc lại lời pháp biểu của một vị cao niên: "Chúng ta làm việc gì thì cũng nên nhìn vào thế hệ trẻ trong đó có con em chúng ta mà một số không nhỏ đã thành đạt có công ăn việc làm vững chắc và có địa vị đáng kể tại vùng đất mà chúng ta đang sống, nhận xét của các bạn trẻ này rất

khoa học và tinh tế họ sẽ đánh giá các công việc của chúng ta đã và đang thực hiện".

Lập trường của nhóm 2 còn được gọi là nhóm "tích cực" tán thành việc lập hội một khi đã tập hợp được một số người có cùng một chí hướng. Tạo dựng cho Hội một căn bản, một khung sườn cho đảng hoàng trước rồi từ đó sẽ cố gắng hoàn chỉnh dần dần, Nhóm này cho rằng nếu quá dè dặt thì sẽ không bao giờ lập được hội.

Về mục đích: Nhóm 2 chủ trương cần xác định mục tiêu cho rõ ràng minh bạch, chú trọng vào các lãnh vực thân hữu, giao hữu và ái hữu, ngoài vấn đề tương thân tương trợ cũng có thể nêu ra một vài mục đích cao cả hữu ích cho các hội viên nói riêng, hữu ích cho đồng bào nói chung. Để tránh hiềm khích và chia rẽ có thể gây ra điều cần yếu là phải áp dụng 3 không:

- Không cộng sản,
- Không làm chính trị,
- Không triệt để ủng hộ riêng cho một cá nhân hay đảng phái chính trị nào.

Về tổ chức: Nền tảng của tổ chức phải được áp dụng theo nguyên tắc dân chủ, các hội viên cũng như những người có chức vụ cần hiểu rõ các quy luật và lối chơi dân chủ để tránh các hình thức có thể đưa đến trung ương tập quyền hay phe nhóm thao túng, do đó các thể thức về bầu cử ứng cử, cách thức triệu tập Đại hội phải đúng cách và minh bạch (trên thực tế tại các Hội Ái Hữu không ai đòi Quyền bầu cử và cũng không ai muốn ứng cử nhưng không nên vì thế mà

quên đi cái quyền bầu cử ứng cử của các hội viên).

Nếu là Liên hội thì căn bản là các hội Địa phương rồi đến các hội viên.

Về Cơ cấu của hội nhóm 2 đề nghị nên có 3 ban: Hội đồng quản trị chịu trách nhiệm về đường lối chánh sách, Ban chấp hành phụ trách việc điều hành và Ban Thanh Kiểm lo về việc kiểm soát công việc, tiền bạc v.v. (cho dù là chỉ có tính cách tượng trưng).

Về hoạt động: Ưu tiên cho các chương trình có tính cách Ái Hữu, thực tế và khả thi phù hợp với khả năng của hội, tôn trọng tinh thần hoạt động theo nhóm, khi một nhóm đưa ra một đề nghị gì cần cân nhắc kỹ lưỡng, khi một nhóm thực hiện một công tác nào thì nên hoàn tất cho chu đáo. Thực tế mà nói những chương trình có tính cách giải trí như cắm trại, du ngoạn, tập họp ăn uống, coi phim v.v. hay các buổi họp có tính cách cải tiến nghề nghiệp, hướng dẫn về cách giải quyết các khó khăn trong việc làm ăn, giải quyết các thắc mắc trong việc xin trợ cấp xã hội hay cấp dưỡng tuổi già v.v. thường thành công hơn là các buổi hội thảo về tình hình đất nước, tranh đấu giúp những người tị nạn hay thiết lập các kế hoạch để phục hưng đất nước trong tương lai. Trong trường hợp ban Chấp Hành và Hội đồng Quản trị thấy cần phải đổi mục tiêu để các hoạt động có thể tiến xa hơn thì cần phải triệu tập Đại Hội Đồng và giải quyết bằng cách bỏ phiếu.

Trên đây chỉ là những quan niệm sơ khởi của 2 nhóm mà

Thơ Cho Bạn

Tặng Thiều

Vận nước đen roris, đất chuyển lay
Ngỡ ngàng chim vỡ tổ, xa bay.
Sóng gió tưởng như đà lở hẹn
Nửa vòng trái đất, ta lại say.

Sương tuyết long dong vá mảnh đồi
Con tim nóng hỏi vẫn chưa vời
Tình bạn, tình riêng, tình non nước
Sưởi ấm cho lòng trọn ước mơ:

Mơ một mai trời Nam bừng rực sáng!
Cho muôn nhà nở rộ tiếng cười vang.
Cho hân hoan tràn ngập tận ngút ngàn.
Ta về xây lại xóm làng thương yêu.

ĐÌNH NGUYÊN

chúng tôi nhận thấy có tính cách điển hình và xây dựng, có rất nhiều chủ trương khác nữa chưa được nêu ra nhất là ý kiến của mỗi cá nhân.

Trong một hội Ái hữu ý kiến của mỗi cá nhân cũng rất quan trọng vì chính những người này là những người đóng góp cho hội. Ý kiến của cá nhân thường rất khác biệt mỗi người một ý, ai cũng cho mình là đúng là hay, gạt bỏ ý kiến của cá nhân để đưa đến “mất lòng” nhưng theo tất cả thì không theo được. Cái khó khăn cho bạn phụ trách là ở điểm này.

Theo chủ trương của 2

nhóm nêu trên chúng tôi xin được tóm tắt như sau:

Nếu chưa lập Hội thì nên tập hợp thành từng nhóm thân hữu trước đã nếu thấy các hoạt động có kết quả cụ thể thì mới nên tiến xa hơn, còn nếu đã lập Hội rồi thì chỉ còn cách cố gắng duy trì và phát triển, kiện toàn tổ chức, giới hạn các hoạt động cho phù hợp với tình hình tài chánh và nhân sự của hội để việc thực hiện các chương trình dù lớn hay nhỏ đều được hoàn tất một cách chu đáo.